

GROEN

vakblad voor ruimte
in stad en landschap

64e jaargang - DECEMBER 2008 - Nr. 12

Optimaliseer de ommetjes	24
S(up)port for nature	28
De gevolgen van klimaatverandering	34

Natuurzorgsysteem voor sportevenementen

Patrick Jansen
Probas

S(up)port for nature

Jaarlijks worden honderden sportevenementen in natuurterreinen georganiseerd, zoals hardlopen, wandelen, nordic walking, mountainbiken en paardrijden.

Beheerders staan veelal positief tegenover zulke aanvragen, maar ze willen natuurlijk wel voorkomen dat er schade ontstaat aan de natuur en de bodem of dat de telefoon roodgloeiend staat van klagende mensen. Uiteraard moet ook de natuurwetgeving worden gerespecteerd en wil de beheerder geen onnodige risico's lopen op het gebied van aansprakelijkheid. Pas als aan al deze voorwaarden is voldaan, heeft een organisator van een sportevenement kans dat hij een vergunning krijgt voor zijn evenement.

Helaas zijn sportorganisatoren veelal niet deskundig op al deze gebieden. Het zijn vaak mensen van sportverenigingen en dergelijke die in hun vrije tijd een evenement organiseren. Om er voor te zorgen dat sportorganisatoren toch rekening gaan houden met alle genoemde voorwaarden en ze daarbij te helpen is een natuurzorgsysteem voor sportevenementen in natuurterreinen ontwikkeld onder de naam S(up)port for Nature.

WAT IS HET?

S(up)port for Nature is een vrijwillig systeem: een terreinbeheerder kan vragen om S(up)port for Nature te gebruiken, maar organisatoren kunnen het ook vrijwillig toepassen om te laten zien dat men serieus bezig is met natuurvriendelijke organiseren. S(up)port for Nature zorgt er voor dat sportevenementen met veel aandacht voor natuur, bodem en andere bezoekers worden georganiseerd. Het toepassen van S(up)port for Nature is uiteraard geen garantie voor het verkrijgen van toestemming. Het systeem zal vooral goed functioneren als het door veel beheerders en organisatoren wordt toegepast. Het wordt dan niet alleen een soort gemeengoed, waaraan iedereen snel aan gewend is, maar het zal ook leiden tot een betere afstemming tussen en binnen organisaties. Dit heeft voor beide partijen voordelen.

TOEKOMSTVISIE

Natuurbeschermers en sportorganisatoren hebben uiteenlopende belangen, maar ze hebben ook veel gemeen. Een beheerder wil bijvoorbeeld schade en overlast binnen zijn gebied voorkomen en een sportorganisator wil een leuk en sportief evenement organiseren zonder schade en overlast te bezorgen. Om te voorkomen dat er situaties ontstaan waarbij ze loodrecht tegenover elkaar komen te staan, is het belangrijk om gezamenlijk te bespreken en vast te leggen waar de gemeenschappelijke belangen liggen en welke afspraken er nodig zijn

up Sport for Nature

Home
 Wat is S(up)port for Nature
 Hoe werkt S(up)port for Nature
 Voordelen S(up)port for Nature
 Stappenplan
 Aanvraagformulier
 Partners
 Contact

Wat is S(up)port for Nature?

S(up)port for Nature is een vrijwillig natuurzorgsysteem dat voor zowel terreinbeheerders als organisatoren van sportevenement in bos- en natuurterreinen een toegevoegde waarde kan hebben. Het is erop gericht te zorgen dat sportevenementen geen schade en overlast veroorzaken. Een terreinbeheerder kan een organisator vragen om S(up)port for Nature te gebruiken, maar organisatoren kunnen het ook vrijwillig toepassen. Het toepassen van S(up)port for Nature is overigens geen garantie voor toestemming, maar laat een terreinbeheerder wel zien dat alle mogelijke stappen zijn ondernomen om een evenement zo natuurvriendelijk mogelijk te organiseren.

S(up)port for Nature bevat twee onderdelen:

- Voorwaarden voor de natuurvriendelijke organisatie van het sportevenement, bijvoorbeeld m.b.t. flora, fauna, afval, bewegwijzering, waarschuwen omwonenden, afschermen kwetsbare gebieden e.d.
- Richtlijn voor een financiële vergoeding voor de instandhouding van het gebied. Het beheer van bos- en natuurgebieden kost veel geld en de huidige inkomstenbronnen, waaronder subsidies, dekken lang niet alle kosten. Het gevolg is dat maatregelen, die de kwaliteit van het gebied in stand houden of vergroten achterwege blijven. Beheerders zijn van mening dat sporten en recreëren tot het normale gastheerschap behoort, maar dat voor het toestaan van sportevenementen best een financiële bijdrage gevraagd kan worden voor de instandhouding van het gebied, immers, sporten en recreëren in zo'n geweldige omgeving is een voorrecht.

om elkaar van dienst te zijn. Binnen S(up)port for Nature hebben deze partijen elkaar gevonden zonder dat daar calamiteiten voor nodig waren. Een geval van pro-actief denken met een duidelijke toekomstvisie. De ontwikkelingen binnen de natuurwetgeving is overigens wel een stok achter de deur geweest. S(up)port for Nature zou in de toekomst wellicht uit kunnen groeien tot een (wellicht officiële) gedragscode voor sportevenementen met het oog op de natuurwetgeving. S(up)port for Nature is geïnitieerd en ontwikkeld door Stichting Probos in nauwe samenwerking met een groep terreinbeheerders en sportorganisaties. Vanuit de sportwe-

Alle informatie over S(up)port for Nature en het digitale aanvraagformulier zijn te vinden op:
www.supportornature.nl.

Mountainbikers
(foto: Arnoud Korf)

reld waren dit NOC-NSF, Nederlandse Toer Fiets Unie, Koninklijke Nederlandsche Wielren Unie, Koninklijke Nederlandse Hippische Sportbond en de Atletiekunie. Vanuit de terreinbeheerders waren de initiatiefnemers Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Federatie Particulier Grondbezit.

HOE WERKT HET?

Natuurzorgsysteem klinkt ingewikkeld, maar dat is het allesbehalve. Het is een online aanvraagformulier op www.supportornature.nl, waarbij de sportorganisator allerlei vragen moet beantwoorden die betrekking hebben op natuurvriendelijk organiseren, bijvoorbeeld met betrekking tot afval, bescherming planten en dieren, waarschuwen omwonenden, afschermen kwetsbare gebieden e.d. Om het invullen te vergemakkelijken worden er handreikingen gegeven in de vorm van tips. Verder worden minimumvereisten gesteld waar aan voldaan moet worden voordat een evenement zich een S(up)port for Nature evenement mag noemen. Een doorgewinterde organisator zal er weinig verassing in aan treffen. Ook is er een stappenplan beschikbaar dat inzicht geeft in de verschillende stappen die een organisator moet doorlopen bij de toepassing van S(up)port for Nature. Het formulier kan online worden ingevuld waarna het geprint

en opgestuurd kan worden naar de betreffende terreinbeheerder(s). Deze zullen op basis van het document al dan niet een vergunning uitschrijven voor het evenement.

GROENE DIENST

Naast voorwaarden voor de natuurvriendelijke organisatie van het sportevenement omvat het systeem ook een richtlijn voor een financiële vergoeding. Het is logisch dat sportorganisatoren de kosten dekken die een beheerder eventueel maakt voor het evenement, maar S(up)port for Nature gaat een stap verder. Het stelt ook een algemene bijdrage voor de instandhouding van het gebied voor. Het beheer van bos- en natuurgebieden kost veel geld en de huidige inkomstenbronnen dekken lang niet altijd de kosten van het (wenselijke) beheer. In de visie van S(p)port for Nature behoort sporten in ongeorganiseerd verband tot het normale gastheerschap, maar voor het toestaan van sportevenementen kan een financiële bijdrage worden gevraagd. Het is hiermee één van de eerste nationale uitwerkingen van het begrip 'Groene diensten'. De beheerder levert een groene dienst door toestemming te verlenen voor een sportevenement en de sporter draagt in ruil hiervoor financieel bij aan de instandhouding van het desbetreffende gebied.

Uiteraard staat het beheerders vrij om hier van af te wijken, bijvoorbeeld door het omzetten van de financiële bijdrage in vrijwilligersuren.

ERVARINGEN VAN SPORTORGANISATOREN

Als onderdeel van de ontwikkeling van S(up)port for Nature zijn vier workshops georganiseerd en is het systeem in de praktijk getest bij één sportevenement. Sportorganisatoren zien in eerste instantie op tegen het extra werk dat het invullen van het aanvraagformulier met zich mee brengt, maar als ze eenmaal zien dat het gebruik ook voordelen biedt, neemt het enthousiasme over het algemeen snel toe. Toch blijkt de hoeveelheid werk mee te vallen. De vragen waren veelal eenvoudiger dan in eerste instantie werd gedacht. Aan de meeste onderdelen zoals bodembescherming, veiligheid en parkeergelegenheid had men al eerder aandacht besteed, maar door dit systeem worden ze gedwongen om er heel bewust over na te denken, oplossingen te bedenken en alles daadwerkelijk schriftelijk vast te leggen. De natuurwetgeving, te weten Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet, zijn op een zo eenvoudig mogelijke manier geïntegreerd

in het systeem, waarbij het uitgangspunt was dat organisatoren veel zelf uit kunnen zoeken. Sportorganisatoren hebben immers maar zelden de financiën beschikbaar om een bureau in te huren. Voor leken blijft het echter een complexe materie en er ontbreekt ook veel relevante informatie, zoals het

Buizen rijden met het paard (foto: KnHS).

Veluwe-loop
(foto: Eke Hengeveld)

effect van sportevenementen op flora en fauna.

S(up)port for Nature biedt voor organisatoren verder het voordeel dat ze vooraf precies weten aan welke voorwaarden ze minimaal moeten voldoen om in aanmerking te komen voor toestemming. Bovendien is de verwachting dat veel terreinbeheerders het systeem zullen gaan gebruiken, waardoor de uniformiteit in de gestelde voorwaarden sterk toeneemt en de kans op willekeur afneemt. De betrokken organisatoren hadden het gevoel dat het gebruik van S(up)port for Nature een positieve invloed kan hebben op het verstrekken van toestemming door natuurbeheerders, nu en in de toekomst.

ERVARINGEN VAN NATUURBEHEERDERS

De betrokken natuurbeheerders waren weliswaar beducht voor het vele werk voor de organisatoren, maar zagen er zeker de voordelen van in. Het systeem zal naar hun verwachting de kwaliteit van organiseren verbeteren. Een standaardformulier is voor hen gemakkelijk omdat ze precies weten waar ze cruciale informatie kunnen vinden. Bovendien weten ze zeker dat de aanvraag alle informatie bevat die zij nodig hebben om snel en weloverwogen te beslissen over de aanvraag. Aangezien het aanvraagformulier al veel informatie bevat, kunnen de vergunningen over het algemeen korter en

eenvoudiger worden. Ook het feit dat het systeem door veel collega natuurbeheerders zal gaan worden gebruikt, is voor hen belangrijk met het oog op afstemming en uniformiteit. Dat de aansprakelijkheid duidelijk wordt verwoord en de naleving van de natuurwetgeving in eerste instantie bij de sportorganisator wordt gelegd sprak de betrokken natuurbeheerders ook erg aan. De basisgedachte van de financiële paragraaf wordt door alle betrokken natuurbeheerders ondertekend, maar deze werkwijze en het structureel toepassen van een groene dienst is nog zo nieuw dat het zowel bij organisatoren als beheerders nog enige weerstand en onwennigheid opleverde.

HOE NU VERDER?

Sportorganisatoren die zich klaar willen maken voor de toekomst en zich positief willen onderscheiden, de voorlopers dus, zullen het systeem vanuit zichzelf gaan gebruiken. Voor organisatoren die hun zaakjes in orde hebben is het eenvoudig om aan de eisen van S(up)port for Nature te voldoen. Achterblijvers, zeker degene die hun zaakjes niet op orde hebben, kunnen door beheerders worden gevraagd om het natuursorgsysteem te gebruiken. Hierdoor worden dergelijke organisatoren gedwongen om snel een kwaliteitsslag te maken op weg naar natuurvriendelijk organiseren.